

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyílttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Delegáció, kvótabizottság.

Debreczen, május 13.

(P. C.) A magyar delegáció tegnap tartotta alakuló ülését s a magyar kvótabizottság is és osztrák kollégája ekkorjött össze előleges értekezletre, természetesen mindegyik külön-külön. Mindaz, amit a magyar delegációról és az osztrák kvótabizottság kiküldéséről irtak, semmivé foszlott szét s az ellenzéki hírlapok és politikusok minden híresztelése, de a kormányparti érzelmű tényezők sejtelméi és aggodalmi is alaptalanoknak bizonyultak. A „Pester Correspondenz” ama értesülései alapján, melyek ezuttal is teljesen alaposoknak bizonyultak, már hetek előtt jelenthettük, hogy az osztrák birodalmi gyűlés új kvótabizottságot fog kiküldeni és hogy az osztrák miniszterelnöknek erre vonatkozó fáradozásai garantálják a sikert. A legközelebbi mult megmutatta, hogy az osztrák birodalmi gyűlés új-cseh obstrukciója mint szüntette be egy esti ülés tartására taktikáját és az új kvótabizottság megválasztása elé nem állított akadályt.

Ha az osztrák bizottság cseh tagjai már az első ülésen félszeg álláspontot foglaltak is el és a kvóta megállapítását a népesség számarányában javasolták, ennek

nincs nagyobb fontossága, mert a bizottság többsége ezt a javaslatot egyszerűen elvetette és hajlandó az eddigi kvóta alapjára állni. Ezzel a két bizottság tárgyalásainak eredménye biztosítottnak látszik és a tárgyalások maguk a minimumra redukálódnak. A hozzájárulás arányán nem lehet változtatni úgy sem s ezért a kvótabizottságok lehető gyorsan végeznek és a status quo-t fogják elfogadásra ajánlani. Hogy aztán a megbízók, a két parlament, de főleg az osztrák birodalmi gyűlés, eljutnak-e a javaslat tárgyalásáig, ez már más kérdés; de mindamellett oly kérdés, mely az Ausztriában fenforgó politikai viszonyokra való tekintettel alárendelt fontossággal bír.

Ép ily kevés fontosságot szabad tulajdonítani annak a körülménynek, hogy a magyar parlament ellenzéki tagjai kiléptek a delegációból, illetve tagságukról lemondtak. Hiába hangoztatják ellenzéki oldalról, hogy a delegációban ellenzék nem léteben nincs elég ellenőrzés és hogy nincs az ország érdekében a közös budget részére több-követeléseket megszavazni, ha az ellenzék nem juthat szóhoz; mert ha az ellenzéki álláspontnak a delegációban nincs is kilátása az érvényesülésre, mégis mindig nagy előny, ha a kisebbség

érvényesíti jogait és felelősségre vonja a közös minisztereket.

Ebben a felfogásban és a formában, melyben azt terjesztik, mindenestre van valami megvesztegető, valami tetszetős; felteszi azonban, hogy a többség tagjai a delegációban az ellenőrzés jogát és a kötelességet, hogy e jogot lelkiismeretesen gyakorolják, könnyelműen elhanyagolják és a delegáció padjában csak azért ülnek, hogy mindenre igent mondjanak. Amde minden egyebet előbb elmondhatunk a magyar delegációról, mint azt, hogy szó nélkül megszavazza a roppant nagy közös kiadásokat és nem állít feltételeket és kautélákat, melyeket a magyar nemzet érdekében állítania kell. A szabadelvűpárt tagjai lelkiismeretesen teljesítik kötelességüket a delegációban és a közös költségvetésnek nincs egyetlen tétele, melynél felvilágosításokat ne kérnének s feltételeket ne szabnának. Hogy e mellett nem mennydörögnek s nem hajigálnak villámokat, hogy olcsó népszerűséget vadászszanak, ez egy előnnyel több és hogy európai színvonalon vitatkoznak, hogy tulságokra nem ragadtatják magukat, ez a jelen ülésszakban főleg becsületükre fog válni, mert az osztrák delegációtól igen előnyösen megkülönböztetik magukat már az által, hogy nyu-

TÁRCZA

Rablóhistoria.

(Elmondja egy hétéves fiú.)

Akkor mi egy sárga házban laktunk és apuskának nagyon sok pénze volt. — Anyámnak pirosselyem-szobája volt és sok piczi porcellánholmija, amivel nekem nem volt szabad játszanom.

Jaj, de furesa szaga volt annak a szobának! Mintha csupa virágból lett volna. Meg az anyám hosszú sárga hajának is, pedig soha sem tűzött a fejére virágot. Azt hiszem, hogy az apuska feje megfájult tőle, mert mindig szomorú volt, mikor kijött a pirosselyem-szobából.

Az anyám mindig nevetett és én néha szerettem volna az ölébe mászni és megcsókolni, de nem engedte, csak sok csukrot kaptam tőle. Egyszer apa nagyon vígan jött haza, meg akarta csókolni anyát, de én hamar megfogtam a kabátját és azt mondtam neki, hogy legyen okos és ne gyürje össze az anyám ruháját.

Anya nagyon piros lett s azt mondta, hogy ostoba vagyok. Apa olyan haragosan nézett, hogy nagyon megijedtem és minden csukromat neki akartam adni. De nem vette el, hanem megfogta a kezemet és levitt a kertbe.

Milyen kedves volt akkor apa! A ti apátok is tud olyan szépen játszani? Leültünk a fűbe, én felmáztam a térdére s

addig cibáltam a szakállát, míg egészen lehuztam a fejét és megcsókoltam mind a két szemét.

Akkor apuska azt mondta, hogy játszunk bujócskát: ő elbujt és mikor megtaláltam, olyan vizes volt az arca, mintha esőben állt volna.

Mikor már elfáradtam a szaladgálástól s álmos lettem, fölvettem az ölébe, bevitt a szobába és mikor az ágyban voltam, megkérdezte tőlem, tudok-e már imádkozni? Montam, hogy még nem; és akkor azt mondta, de nagyon lassan, úgy, hogy már alig hallottam:

— Igazán nem szép. Ilyen nagy fiú... De te nem tehetsz róla, kicsikém. Aludjál szépen!

Azt még nem mondtam, hogy sok vendég járt hozzánk, selyemruhás nénik, meg egy csomó bácsi. A katonát, a ki szépen meg volt fészülve és mindig simogatta a bajuszát, a Sári ki nem állhatta. A Sári volt az én kutyám; olyan okosan tudott nézni, mint egy ember s olyan fekete volt, mint a bársony.

A katona egyszer úgy megszorította anyám kezét, hogy anya mondta: jaj!

Én a sarokban álltam a Sárral s nagyon mérges lettem. Azt mondtam a katonának:

— Ne bántsa anyát, mert megmondom az apámnak.

A katona nevetett s barackot nyomott a fejemre, de én a kezére ütöttem. A Sári is mérgező jött s meg akarta harapni a

katona lábát. A katona vörös lett, mint a pulyka, a szeme meg olyan zöld volt, mint a macskáé. Felénk hajolt s azt mondta:

— Utálatos dög!

Szegény anya megijedt, összetette a kezét s úgy sugta:

— Vigyázzon!...

Én is azt gondoltam, hogy jó lesz vigyázni, mert a Sári egyszer csakugyan megharapja a lábát.

A katona sokszor jött hozzánk, mikor apuska nem volt otthon. Bejött a pirosselyem-szobába és sokat beszélt anyával. Néha azt hittem, hogy haragszik. Ilyenkor rám nézett s azt mondta anyának:

— Hát ez mindig itt lesz? Küldje ki, csak egyszer.

De anya ijedten mondta:

— Nem, nem, soha!

Mikor a katona nálunk volt, soha sem mehettem le játszani. Ott kellett ülni nekem is, a Sárinak is.

Az öreg Málí dada a lépcsőn egyszer azt mondta az inasnak:

— Egészen megbolondult az asszony. Hej, pedig nem jó a tüzzel játszani. Bizony, bizony, bajt csinál még az a katona. Szegény nagyságos ur!

Mikor az inas elment, megkérdeztem a Málí dadát, hogy milyen bajt fog csinálni a katona?

Bizony nem hittem volna, hogy a Málí olyan gyáva, mert mindig dicsekedett, hogy ő este is lemegy a kert végére és még a rablótól sem fél, pedig a katonától fé-

godt, tárgyilagos és magas színvonalon álló tárgyalásaik az osztrák delegációknak az új-cseh delegátusok által elmérgesített vitái mellett tündökölni fognak.

A magyar delegációknak újra alkalma lesz bebizonyítani, hogy az osztrák-magyar monarchia súlypontja sem Prágában, sem Bécsben nincs, hanem Budapesten van, mely felfogásnak Európa nem fog oly makacsul ellenszegülni, mint eddig.

Szentesített törvények. Ő felsége szentesítette az 1900. évi VII. törvényeket az 1893. IV. törvényekkel némely intézkedéseinek kiegészítéséről, továbbá az 1900. évi VIII. törvényeket az 1897. évi XXX. törvényekkel alapján fogantatott beruházások költségeinek részbeni fedezéséről.

Tisztelgés a kereskedelmi miniszternél. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete küldöttségileg tisztelgett tegnap Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél, Förster Nándor miniszteri tanácsos vezetése mellett, hogy átadja neki azt a jegyzőkönyvi köszönetet, a melyet a miniszternek a gyáripár hatatos támogatásáért legutóbbi közgyűlésén szavaztak meg. A miniszter válaszában megígérte, hogy a gépipart tőle telhető támogatásban fogja részesíteni a jövőben is.

Gulner Gyula ünneplése. Azon a disztrakomán, melyet Pestvármegye hivatalnokai rendeztek Gulner Gyula, egykor a megye főjegyzője, most belügyi államtitkár tiszteletére, oly felköszöntők hangzottak el, melyek Gulner jelentőségét azon a téren, melyet mint államtitkár apolni s fejleszteni van hivatva, helyes világitásba állítják s egyúttal bizonyítványt állítanak ki arról a szeretetről és tiszteletéről, melylyel volt kartársai csüngnek rajta. De nemcsak a szűkebb kartársak, hanem az ország legnagyobb korifeusai is eljöttek, köztük a miniszterelnök, hogy megjelenésükkel és szónoklataikkal ünnepejjék az államtitkárt.

A miniszterelnök saját szavai szerint

szívesen jött el, mert az a jó bizonyítvány, melyet az államtitkár részére kiállítottak a banketten, ő reá is vonatkozik, mert Gulner kinevezését belügyi államtitkárrá épen Pestvármegye erősítheti meg legilletékesebben. És hiába tiltakozott az államtitkár a nagy dicséret ellen, melylyel harminczhárom éves működését a közigazgatás terén, saját személyét és egyéni tulajdonságait és előnyeit megajándékozták; és hiába akarja az ovációt magától elhárítani azzal, hogy nem tett többet s egyebet kötelességénél s hiába igéri, hogy visszajő, mert csak szabadságra ment s új állásában csak addig marad, míg kötelességét teljesíteni képes lesz.

Minden szeretet mellett is, melylyel Pestvármegye Gulneren csüng, szó sem lehet arról, hogy hazája iránti kötelességét ne teljesítse. A kötelességérzet vállaltatta el vele azt az állást, melyre a miniszterelnök a nemzetosztatlan tetszése mellett meghívta és ő ki fog tartani ezen a helyen kötelességét teljesíteni és azt a végtelen bizalmat okvetlen igazolni fogja, melylyel nemcsak a miniszterelnök, nemcsak Pestvármegye, hanem az egész magyar nemzet viseltetik iránta. Gulner ünneplésénél az egész nemzet tapsolt Pestvármegye tisztviselői karával.

Absolutismus Ausztriában.

Debreczen, május 13.

Az osztrák birodalmi gyűlés megnyitása napján, hosszas tárgyalások és béki-tési kísérletek után a jobboldal, hol a csehek ülnek, megkezdte az obstrukciót, melyet a németek époly hosszas tárgyalások után abban hagytak. Körber miniszterelnök ebben az első ülésben egy nagyszabású beszéd kíséretében beterjesztette a nyelvkérdés rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot és ezzel felkelte a csehek nemtetszését, mert — vagy dacára annak, hogy a javaslat Csehország mindkét nemzetiségének igazságot akar szolgáltatni.

A javaslat szerint a cseh nyelvű községekben cseh, a német nyelvű községekben német lenne a hivatalos nyelv vegyesajku községekben mind a két nyelv hivatalos érvénynyel bírna s ezen felül minden járásban lehetne

az egyik vagy másik nyelven beadványt intézni a hatóságokhoz, melyek a beadványt azon a nyelven intézik el, melyen az fogalmazva van. Azt hinné az ember, hogy a rendezésnek ez a módja mindenképen igazságos és ellene sem csehek, sem németek nem tehetnek jogos kifogást. Sajnos, nem így van. A csehek nem gondolnak arra, hogy a nagy állami érdek fölötté áll a nemzetiségi érdeknek; a nyelvkérdés miatt nem törődnek a gazdasági érdekekkel s Ausztria valamennyi népének érdekével, az alkotmányossággal és parlamentárizmussal s obstrukciójukkal egész Ausztriát az abszolutizmus karjaiba kergetik.

Ausztria pénzügyi helyzete az utolsó években meglehetősen kedvezőtlenre vált; a nagy felesleg az államháztartásban megszüntek s Ausztria egy 500 millió koronás kölcsön felvételének szükségessége előtt áll, hogy beruházási szükségleteit fedezhesse. És ilyenkor kell Ausztriának, bomlott parlamenti viszonyai folytán, a gazdaságilag fejlődő és előrehaladó államok sorából kiválnia. — Ausztria összeségének érdekét feláldozzák egy csekély töredék nemzetiségi érdekének.

A cseh obstrukció következményei, ha valóban és makacsul folytatják azt, nem fognak soká várni magukra. Egész Ausztria és Magyarország is, elég sokat bajlódott már ezeken a tarthatatlan, minden virulást gátló állapotokon. A delegáció befejezése után fel kell oszlatni az osztrák képviselőházat s ha ez sem használ, a Körber miniszterelnök intelme, melyet e szavakkal fejezett ki: „...én még a megtámadott alkotmányosságot is végtelenül értékesebbnek tartom, mint a visszatérést olyan törvényformához, mely a népeket kizárja a közreműködésből és erejüket szétforgácsolja”, akkor ez intelem ténynyé válik. E szavakkal Körber kötelességszerűleg figyelmeztette a reichsrathot, minő veszedelem fenyegeti az osztrák alkotmányt.

És a csehek mégis obstruálnak! — az abszolutizmust akarják, — nos hát, rövid idő alatt meg is kaphatják.

mert megölelt, megcsókolt, sirni kezdett és azt mondta:

— Jaj, aranyos kis szentem, egy szót se beszéljen maga a katonáról; különösen az apuska előtt hallgasson a csuf emberről, különben baj lesz.

Akkor már egy kicsit én is féltem, de haragudtam is és attól melegem lett. Megígérttem a dadának, hogy igazán soha senkinek sem szólok egy szót sem, csak mondja meg, hogy milyen baj lesz?

A dada összehuzta a szemét s félve sugta a fülébe:

— Hát a katona majd egyszer meglövi az apuskát, ha nagyon mérges lesz. De most már hallgasson ám.

Hallgattam is, de egyszerre olyan sötét lett a folyosó, hogy alig tudtam fölmászni a lépcsőkön. A fejem nagyon kezdett fájni és úgy zugott a fülem, mintha a fejemben harangoztak volna. Mindig úgy zugott a fejem, mikor a Máli dada félős meséket mondott. De most igazat beszélt és ez még félősebb volt.

Oh, az én drága apuskámat meg akarja löni valaki. Hát miért? Hiszen apuska soha sem bántott senkit. De a katona haragudott ránk. Engem nem szeretett, a Sárít sem. Nem is tudom, miért nem kergette el anya? Talán félt tőle. Gondoltam, hogy mégis megmondom az apuskának, hogy vigyázzon magára. De nem mertem, mert a dada nem engedte s apuska ugyis nagyon szomorú volt. Este nem birtam vacsorálni; mindig csak apára néztem.

Olyan borzasztókat álmodtam akkor éjszakai! A katona meg akarta löni apát, de én erősen tartottam a kezét és nem engedtem. Akkor birkózni kezdtünk, én elszalad-

tam és ő kergetett. Már majdnem utólért, de akkor odaszaladt a Sári s leharapta a katonát a fejét.

Ugy sirtam, kiabáltam álmomban, hogy apuska befutott hozzám s az ölébe vett. Becsavart a paplanba, megcsókolt s kérdezte, hogy mi bajom van?

Azt mondtam, hogy rablókkal álmodtam; erre apuska azt mondta, hogy: ugy e, megint buta meséket hallgattál, majd jól megszidom érte a Máli dadát.

Mielőtt elaludtam volna, megkérdeztem apát, hogy tud-e löni? Azt felelte, hogy tud. Azután már nem féltem úgy, hiszen apuska is meglöheti a katonát.

Egy hét múlva apa azt mondta, hogy elutazik.

Estefelé bejött hozzánk, megcsókolt engem, aztán anyát, aztán megint engem és olyan hideg volt az ajka, mint a jég. Lassan a fülembé sugta, hogy vigyázzak anyára. Aztán nagyon rám nézett és elment.

— Nem tudtam, hogy minek vigyázzak anyára. Hiszen ő nem fél. Aztán itt az inas, meg a Máli dada.

Az igaz, hogy tizenkét rabló mégis erősebb lett volna, mint mi négyen. Már nagyon álmos voltam, de mégsem akartam lefeküdni. Késő volt már, majdnem elaludtam, mikor valaki megzörgette a kertre néző ablakot.

Anyá reszketni kezdett s intett, hogy hallgassak. Alig tudott felállni. Elfújta a gyertyát s megindult az ablak felé. Sári lassan morgott, én meg az anya ruhájába kapaszkodtam és kértem, hogy maradjon mellett, mert bizonyosan rablók állnak az ablak előtt.

Anyám megszorította a kezemet és azt mondta, ne féljek, mert ő sem fél, hanem elkergeti a rablót.

Oda is ment az ablakhoz, kinyitotta és leszólt a kertbe.

— Menjen haza, a jó Isten áldja meg. Soha sem fogom megtenni!

Valaki visszaszólt.

— De igen, csak egyszer.

Az anya fejét rázta és be akarta tenni az ablakot. Akkor a rabló fölhágott a párkányra s azt mondta, hogy be fog jönni. Anya kiáltott, én az asztal alá bujtam, a Sári meg az ablakra ugrott és beleharapott az ember arcába. Jaj, de csunyán kiabált! Persze a Sári még a bajuszát is letépte. Talán a fejét is leharapta volna, de épen akkor jött haza apuska és a kertből az ablakba lött.

Mikor apát hallottam, már nem féltem, hanem az ablakhoz futottam. Jaj, de milyen rosszul tud löni apuska! A rabló elszaladt, de azért megismertem ám, hogy a katona volt, hanem a szegény Sárít agyonlőtte apa. Hogy sirtam utána!

De apa nem törődött vele, hanem belépett a szobába, az ölébe vett, betakart a kabátjával és kivitt a kertben át. Nem is volt kalap a fején, úgy ment velem, nem tudom hová, mert elaludtam.

Mikor fölébredtem, már ilyen piczi lakásban laktunk. Egyik szoba apáé volt, másik az enyém és még a konyha is fehérre volt meszelve. Jobban is szerettem itt lakni, mert mindig besütött a szobába a nap.

Csak anya nem jött el hozzánk soha, meg a Sárít nagyon sajnáltam.

Egyszer eljött hozzánk a Máli dada s azt mondta apának, hogy anya a nagyapó-

A dél-afrikai háború.

Budapest, május 13.

Roberts lord Kroonstadtban.

Orenje szabadállam halálát hirdeti az angol lobogó, a mely tegnap délután két óra óta Kroonstadt fölött leng.

Kroonstadt a Válmellékfolyója, a Valsch mellett, Oranje északi határvidékén fekszik. Ez volt az utolsó állomás, a hol az oranjei burgherek hazájukat megvédelmezni készültek. A transzváli burgherek pedig itt akartak utolsó kísérletet tenni arra, hogy megakadályozzák az angolok betörését a Dél-afrikai Köztársaságba.

Ezzel az elhatározással a bur parancsnokok hetek óta dolgoztak Kroonstadt megerősítésén. A Valsch folyó és a körülfekvő kopjék fölhasználásával védelmi vonalat készítettek, bevehetetlen gátul az ellenség útjában. Steyn oranjei elnök csak az imént hirdette, hogy nagy csatát vár, a melyet a burok, ha elveszítenének, akkor Pretóriánál, ha itt is szerencsétlenül járnának, akkor a transzváli hegyek között fogják folytatni az ellenállást. Minden csekély siker után, mondotta értelmetlen optimizmussal Steyn, borzasztó vereség fog lesújtani az angolokra.

Am a megjósolt négy csata elmaradt. A mióta Roberts lord megkezdte újabb hadműveleteit, azóta a bur csapatok képtelenek megállni az angol sereg előtt. Április 21-iki dewetsdorpi vereségük után gyorsan következik Wepener felmentése, a szannah-posti, tabanechui, leeuwkoopi, a vet-riveri és a zond-riveri ütközetek; mindenütt az angolok győznek. Megszállják Izabelfonteint, Winburgot, Ventersburgot, Brandfortot, — Smaldeelt. A burok elveszítve ellenálló képességüket, hajótörést szenvedve terveikkel, sietősen vonulnak vissza éjszak felé. Boschrandnál gyülekeznek, de nem merik fölvenni a harcot. Visszahuzódnak Kroonstadtba; ez volt hadműködési alapjuk az utóbbi hetek alatt. Azt kellett hinnünk, úgy, a mint Steyn elnök remélte, hogy itten nagy csata lesz; a burok vakmerően birkóznak az angolokkal és ha győzni nem is tudnak, legalább drágán adják el Oranje utolsó bástyáját.

Roberts lord zseniális stratégiája és bátor, erélyes taktikája halomra döntötte

nál van és nagyon beteg. De apa azt mondta, hogy hallgasson és menjen vissza. Hanem én Máli után szaladtam és kértem, mondaná meg anyának, hogy jól viselem magamat, apa szeret s anya jöjjön haza.

Sok vasárnap mulva egyszer haza is jött az anya. Olyan kicsike, sovány lett és fekete ruhát viselt. Apuska nem volt itthon. Anya megcsókolt, lassan sirt s azt mondta, hogy milyen borzas vagyok.

Aztán nagy kék kötenyt vett magára, leporolta a butorokat és bement a konyhába vacsorát főzni. Később bejött, összetette a kezemet s megtanított imádkozni. Még nem is tudtam egészen jól, mikor apuska hazajött.

Mikor anya meglátta, reszketni kezdett s lehajtotta a fejét. Apa semmit se szólt, csak nagyon furesán nézett és olyan fehér volt, mintha beteg lett volna.

De én megfogtam az apa kezét s azt mondtam neki, hogy már tudok imádkozni, anya sirt és vacsorát főzött és most ő is itt fog lakni.

Anya megint sirt, de apa megölelte és megsimogatta a haját.

Azóta anya is velünk lakik. A sárga házról, meg a katonáról soha sem szabad beszélni. A katona elment messzire, vagy talán már meg is halt.

Azért én sokat gondolok a Sárira és busulnák is utána, de már van egy játszópajtásom, a kis testvérem. Most még nagyon csacsí, csak anyit tud mondani: apa, anya. De ha megnő és olyan erős lesz, mint én, agyon fogjuk verni az összes rablókat.

Rubenscu Augusta.

mindezt a számítást. Két oszlopban nyomult előre: a bloemfontein-kroonstadti vasut mentén és a taba-nechu—winburg—ventersburgi országuton. Ezzel éket vert a bloemfontein—kroonstadti és a ladybrand—winburg—kroonstadti vonalon álló bur csapatok közé és lehetetlenné tette az egyesülést. A szétválasztott két bur sereget külön-külön hajtotta észak felé, egy részét berekesztve a megnatlingi hegyek közé. Pillanatnyi nyugalmat sem engedett a menekülő ellenségnek; a mióta megindult, szüntelenül sarkában járt, naponként 15—20 mérföldnyire tolva előre seregét. A hol megállni próbáltak a burok, ott rögtön rajtunk ütött és kiszorította pozícióiból. Az ekképen agyonhajszolt bur csapatok kimerülten, elkedvetlenedve, demoralizálva juthattak Boschrandba és Kroonstadtba; könnyen megérthetjük tehát, hogy sem itt, sem ott a harcot föl nem vették, kiűrtették Kroonstadtot és visszavonultak a Vaalfolyón Transzvába. Roberts lord kardcsapása nélkül szállotta meg Kroonstadtot és ma már nem áll számbavehető bur sereg Oranje területén.

A vörös sipkások.

Egy vörös sipkás honvéd érdekes dolgot ír a vörös sipka eredetéről.

A vörös sipkások voltak tudvalevőleg a magyar szabadságharc legvitézebb honvédei.

Halálmegevetéssel rohantak a harcba és mindig csak győzelem jutott osztályrészükül.

Ők voltak azok, akik behunyták szemüket és úgy rohantak a bömbölő ágyuknak, hogy ne lássák a halált, amely kegyetlenül söpörte.

A vörös sipkások soha sem hátráltak meg. Ha valahol megcsókkent a harci bátorság, a hátráló sereg közé odaküldték a híres vörös sipkásokat és a magyar fegyverek győzelemre jutottak.

A vörös sipka kiváltságos sipka volt, a szabadságharcban csak a 9-ik zászlóalj katonái viselték. Ez a viselet Sütheó János táblabíró, a borsodmegyei toborzó biztos és kondói birtokos találmánya volt, csupán ezélszerüségi okból. A táblabíró is, mint magyar érzésű férfi, elvállalta a toborzás vezetését. Megindult tehát Miskolc utcáin s a hol megállt, letették az asztalt a Handgelddel. A handgeld husz-husz forint volt, a mi az urfiaknak nem kellett, de a szegény mesterlegények segítségére volt. Az asztalra oda helyezték a boros palackokat, míg mellette cigányok muzsikáltak s régi katonák járták a toborzót.

Maga Sütheó János sem sajnálta a buzditó szót. Az ő fején volt az első vörös sipka. Azért választotta e vörös színt, hogy az egyre növekvő tömegben hamar rátaláljon, a kinek kedve kerekedett fölcsapni.

Kévs nap kellett hozzá, hogy megtudja vörös sipkájának hatását.

Némelyik urfi, mint a gesztelyi Fáy fiúk, maguk is csináltattak hasonlót, a szegényeknek pedig csakhamar maga Sütheó János osztogatott ingyen. Emlékszem rá jól, írja a honvéd, mert mindig ott jártam a nyomukban. Hozzá is furakodtam János bácsihoz, mondván:

— Én is felcsapok, kérek egy veres sipkát a handgeld helyett!

Jó barátja lévén az apámnak, rám mordult: — Te ráérsz a jövő esztendőben is. Nehéz lenne meg neked a szuronyos puská!

El is sompolyogtam s megvártam az időt, mikor négy hónap mulva ilyen gyermekembert is bevettek tüzérnek.

Nagy csapat vörös sipkás indult Kassára hol a többiek is megkedvelték pipacszinü fővegüket. Hogy aztán a Sütheó János sipkája mint lett zászlóalj-viselette, azt már csak azok tudnak elmondani, kik e csoportból még élnek. Miskolczon Jekelfalussy Andor nyugalmazott ítélőtáblai bíró, Sassy Szabó István és Dobos József veterán ügyvédek. De az bizonyos, hogy abból a sipkából már Fehértemplomnál harci dicsőség

lett. Az ellenség úgy félt annak a színétől, mint a 3-ik zászlóalj sipkához tüzött fehér kakastollaktól. S mikor a Görgey győzelmes ütközeteiben a zászlóalj igen megritkult s több száz oláh ujonccsal kellett kiegészíteni, akkor is, Budavár ostrománál, meg másutt, ez a csapat a benne uralkodott szellemtől csak olyan vitéz maradt, a minő mindig volt. Altisztjei megmaradtak, mert inkább szerettek vörös sipkás káplárok, mint máshol kék sipkás hadnagyok lenni. Meg is engedték, hogy az onnan áthelyezett tisztek vítétség jeléül a vörös sipkát hordozhassák. Bem apó egyik leghősibb zászlóaljának, a 11-diknek, vítétségül adták meg a vörös sipka viselési jogát.

Színház és irodalom.

A debreczeni színtársulat Nyiregyházán. A debreczeni színtársulat nyári állomáshelyén, Nyiregyházán csütörtökön kezdte meg működését. A nyiregyházi „Nyirvidék” ez alkalomból a következőket írja:

„Komjáthy János, a debreczeni színház igazgatója, kitűnően szervezett színtársulattal városunkba érkezett s úgy látszik, hogy ez idényben nagyobb anyagi sikerrel fog működni, mint a megelőző években. A nyiregyházi társadalom talán mégis felébredt a Bessenyei kör riadójára és támogatni fogja az igazgatót és a társulatot, a kik költséget nem kimélve, szép díszletekkel s csupa ujdonságokkal vonultak be városunk színházába. Mint halljuk, a bérlet is sikerültnek mondható, a mennyiben 4000 koronán felül volt a bevétel a bérletjegyekből. Elismerés illeti a Bessenyei-kör vezetését, a mely a bérletek szerzésében nagy tevékenységet fejtett ki. Reméljük, hogy azok is, kik bérletet nem vásároltak, látogatni fogják az előadásokat s Thalia papjait és papnőit kellőleg — a mint azt megérdemlik — támogatni fogják. Legalább e mellett szól a megnyitó csütörtöki (május 10.) előadásán megjelent közönség is, a mely a színtért megtöltötte. A megnyitó estén Goldfaden Dávid „Sulamith” című zsidó dalmű került színre 5 képből, melyet Faragó Ödön fordított. Zenéjét Davidsohn Emánuel szerzette.

Bödi Ella (Sulamith) igen szép, iskolázott, de még kissé gyenge hangjával gyönyörködtette a közönséget nehéz, de orgánusának és tehetségének megfelelő csim-szerében; méltó társa: Környe Béla (Absolon) erőteljes, csengő hangjával kellőképpen érvényesült. Gyönyörű volt az első és negyedik képből előadott duettjük. F. Kállai Lujza (Abigail), mint régi ismerős hangjának teljességével mutatkozott be. Ugy szóló éneke, mint Környeivel énekelt szerelmi duettje igen csinos volt, sőt mint tragika is a harmadik képből meglehetően játszott. Megható és figyelmet keltő volt a papok áldást adó éneke. A sirató asszonyok egyszerű, de szép gyászda. Általában az énekkar remekelt az első estén, sajnos, hogy ugyanezt nem lehet mondanunk a zenekarról, a mely bizony kissé hátramaradt az énekkartól, ha még oly fülbemászó s átlag nem nehéz, sőt ellenkezőleg elég egyszerű darabot is játszik, mint „Sulamith”. Végül nem szabad említés nélkül hagynunk azokat az igazán szép díszleteket, fényes kiállítás, korhű ruházatot, a melyek valóságos látványosságra emelték a darabot kiváló rendezés mellett.”

Tegnap, vasárnap este Dóczy József sikert aratott népszínművét, — *Liliom Klárát* adták. A nézőtér megtelt s a népszínmű nagy tetszést aratott. A közönség a szerzőt — ki az előadás jelen volt — több ízben hivta lámpák elé.

(A Magyar Génusz e heti Munkácsy-száma, szenzációs tartalmával válik ki a többi lapok közül. Jókai Mór, Széll Kálmán, Hegedüs Sándor, Tisza Kálmán, báró Dániel Ernő, Perczel Dezső, Kossuth Ferencz, Hegyi Aranka, Benczur Gyula, s kívülök a művész, író és politikai világ kitűnőségei irtak emléksorokat a nagy halotról. Rendkívül érdeke-

sek a megemlékezések és azt hisszük, hogy a közönség a legnagyobb érdeklődéssel fogja olvasni őket. Ha még hozzá vesszük, hogy sok intim vonást jegyzett fel Munkácsyról a Magyar Géniusz friss száma és a mester mintegy hatvan művének reprodukcióját adja — elmondható, hogy szebb és érdekesebb olvasmányt kívánni sem lehet. A Magyar Géniusz e száma 20 kr-ért kapható minden könyvkereskedésben és Budapesten Schenk Ferenc bizományosnál (Ujvilág-utca) 17.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A király részvéte.

Budapest, május 14. A király Eszterházy özvegyének férje elhunytá alkalmából részvétét fejezte ki.

A német császár köszönete.

Budapest, május 14. Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos császár köszönő-levelet küldött Berlin főpolgármesteréhez királyunk fogadtatásáért.

Országgyűlés.

Budapest, május 14. A képviselőházban ma tovább folytatták a szeszkontingensről szóló javaslatot.

A nyolcadik szakasznál nagy vitát keltett a szegedi szeszgyár ügye, melynél Visontai szólalt fel, tiltakozván azon előnyök miatt, melyet a szeszgyár élvez és felvilágosítást kért ez ügyben.

Lukács miniszter azonnal válaszolt és kijelentette, hogy az előnyök adásával csupán a szegedi szeszgyár megmentése volt a cél.

Azután még Gajary, Visontai, Polónyi, Rakovsky s végül Meszlényi Pál szólaltak fel a szegedi szakasz ellen, melyet Lukács miniszter ismételt felszólalása után elfogadott a Ház.

Miután a javaslat többi részét is letárgyalták, áttért a ház a börzeadó tárgyalására.

A karzaton Széll Kálmán is jelenvolt az osztrák miniszterelnökkel.

A börzeadó tárgyalásánál Rakovszky István hevesen kikelt a szabadkőművesek ellen. Vészi József és Mezei Mór tiltakoztak Rakovszky inszinuációja ellen.

Összeférhetlenségi ügyek.

Budapest, május 14. A képviselőház mai ülésén több összeférhetlenségi ügyet jelentettek be egyes képviselők ellen. Így Nagy Sándor cipész Gajári Odón ellen, mint a Nábel-féle dinamitgyár igazgatója ellen, mely gyár a hadügyi kormányval állandó összeköttetésben van; Kovács Géza és társai München Aurél, mint több vasuti vállalat részvényese ellen; Kovács Géza és társai Lánzy Leó ellen, mint a ki a salgótarjáni és rimamurányi kőszénbányák részvényese. A bejelentéseket kiadták a bizottságnak.

Munkácsyné köszönete.

Budapest, máj. 14. Munkácsyné megleghangu levelet küldött Perczel Dezsőhöz, melyben megköszönte a képviselőháznak férje temetésénél kimutatott részvétét.

Az új választás előjele.

Budapest, május 14. A Lipótvárosban Mezei Mór pártja erősen szervezkedik. Ebből az őszi választásokra vonnak következtetést.

Egy volt miniszter bűnpöre.

Belgrád, május 14. Az itteni törvényszék ma fejezte be Tausanovics Koszta volt miniszter bűnpörének a tárgyalását. Tausanovics ellen az volt a vád, hogy részvényt hamisított. A törvényszék a volt minisztert vétkesnek mondta ki s öt évi börtönre ítélte s minthogy most is börtönben van, összbüntetésül tizenegy évet kapott.

Hangverseny a Zenedében.

Debreczen, május 14.

Tegnap délelőtt tartotta a Zenede harmadik és egyszersmind utolsó növendékhangversenyét. Bár a tanévnek még nincsen vége, a három beszámoló hangverseny eredménye bizonyítja, hogy a Zenedének ez idei mérlege is szép sikert és erkölcsi nyereséget fog feltüntetni. Ha az előző hangversenyek különösen a biztos alapon való előkészítésről és helyes irányu vezetésről tettek tanúságot, úgy a tegnapi matiné meggyőző arról is, hogy a Zenede növendékeinek a magasabb művészi kiképzetésre is alkalmas és lehetőséget nyújt. A tegnapi hangverseny is már kilépett a növendékhangverseny szűk keretéből.

Mindez igen örvendetes jelenség s a zenei élet fellendüléséről tanuskodik. De visszapillantva a hangversenyek által kimutatott eredményre, lehetetlen meg nem emlékezni két dolgról, melyek valószínűleg nagyobbbrészt a társadalmi felfogás kifolyásai.

Nálunk, a ki zenél, az vagy hegedül, vagy zongorázik. Ha vannak is kivételek, általában így van. Ez a két hangszer kimeríti a zene fogalmát. Nagyobbbrészt ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a bemutató hangversenyeken kamara-zenei produkciókat nem láttunk. A kamara-zene kétségkívül bölcső-korát éli most, de remélhető, hogy nemsokára kifejlődésre jut.

A másik dolog az, hogy a Zenedének mindezeideig nincs zenekara. Pedig kétségtelen, hogy ez a zenekar lenne azon központ, a mely idővel városunk dilettánsait magába fogadva, rendszeres, nagyobb igényeket is kielégítő zenekarrá volna fejleszthető.

A tegnapi hangverseny szép, változatos volt. Zongora, hegedü, ének és szavaltat tettek ki a műsort. A zongora összjátékban szép eredményt mutattak fel: Balla Gizella, Benyáts Erzsike, Asztalos Eszti és Mayer Pálma (Jensen „lakodalmi ind.“), valamint Goldstein Jolán, Hajdu Lajos, Potorán Margit és Szántó Jolán (Dvorak „Polonaise“).

Fried Gizella (Satter: hangversenykeringő), Szántó Jolán (Liszt: orosz dallamok) és Terei Vilma (Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül és Capriccio), Emoll finom, választékos játéka minden tekintetben a legteljesebb elismerésre méltó.

Minden modorosságtól menten, mondhatni stilszerűen játszottak, amelyen azonban át-áttört a felfogás eredetisége is.

Adamek Irma éneke (Hofman: Wanda ballada) a matiné fénypontja volt. Sokkal jobban ismeri őt a közönség, semhogy e helyen külön méltatni, vagy épen felfedezni kellene őt. Művészileg átgondolt és átérzett éneke méltó volt előbbi szerepléséhez. A felelősségteljes zongorarész Jóna látta el.

Raics Erzsike Várady Antal „Szivárvány“ cz. költeményét adta elő helyes érzéssel és sok bensőséggel.

Schwarz József, a hegedü-tanszak doyenje, Godard Bölcsődalát és Hubaynak egy Wieniawsky-modorban megírt Mazurkáját játszotta. Zenei tudása biztos alapon nyugszik. A bölcsődal meleg tonusa, vala-

mint a mazurka könnyed, graciosus előadása igen tetszett.

Végül egy érdekes pontról kell megemlékezni. Böhm Andante religiosóját Brück tanár harmonium-kisérete mellett hegedün unisono adták elő: Fábán Margit, Nagy Janka, Pap Mariska, Podolsky Margit, Darvas Gy., Hajdu M., Z. Kiss Jenő, Lasz gallner A., Lukács E. és Schwarz József.

Az unisono játékokban van valami megkapó, valami az elemi őserőből, de egy szív, egy lélek szükséges, hogy minden hang ugyanabból az érzésből fakadjon. Csak ugy lesz a játék valóban unisono. Mikor száz meg száz torok unisono kiáltotta „Vitam et sanguinem“, ennek a híres történelmi mozzanatnak lélekemelő hatását épen a lelkesedés közös forrása adta meg. Pedig ez is csak unisono előadás volt, de az élet szinpadán.

A tegnapi unisono előadásnál, ha merültek is fel az egyes különböző előrehaladottságu játékosok közt a hangfejlesztés és színezés tekintetében önként érthető differenciák, azért az összhatás általában igen jó volt. — A valóság áhitat kifejezését Brück Gyula harmoniumkisérete hathatósan emelte.

A technikai kivétel, különösen az egyöntetű vonókezelés szépen érvényesült.

Brutus.

RIHEK.

— Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utca 13. szám (az udvarban hátul) költözött át. Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

— A Csokonai-kör közgyűlése. A Csokonai-kör tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a kereskedelmi akadémia dísztermében, a tagok eszéki számu részvételével Komlóssy Arthur alelnök elnöklésével, ki a közgyűlés kezdetén bejelentette, hogy Géressy Kálmán első alelnök és Bakonyi Samu dr. főtitkár hivatalos elfoglaltságuk miatt nem jelenhettek meg a közgyűlésen. Bemutatja egyben bessenyei Széll Farkas elnöknek levelét, melyben kijelenti, hogy más irányu elfoglaltsága miatt elnöki tisztéről lemond, hálásan köszönve meg a Csokonai-kör támogatását és szeretetét. Miután a távozó elnök elhatározását a nála járt küldöttség szívből jövő marasztaló szavaira sem változtatta meg, Komlóssy Arthur alelnök indítványára a kör a veszteség fájdalmas érzésével vegye tudomásul a nagytudományu és a kört hat éven bölcse és szeretettel vezető elnök lemondását és válaszsza őt meg örökös tiszteletbeli elnöknek. A közgyűlés alelnök indítványát elfogadta és küldöttséget választott, mely a kör háláját tolmácsolni fogja a távozó elnök iránt.

Ezután Benedek János dr. olvasta fel a megjelenésben akadályozott Bakonyi Samu dr. főtitkári jelentését, melyet legközelebb egész terjedelmében fogunk közölni. A főtitkári jelentés hűen számol be a Csokonai-kör egy évi életéről, nem hallgatva el sem a kör életében előfordult örvendetes eseményeket, sem azon okokat, melyek a Csokonai-kör fejlődését, irodalmi munkásságát, eredményesebb életét gátolják.

A főtitkári jelentés után Lengyel Imre választmányi tag szép szavakban méltányolta a főtitkári jelentést, örömet fejezve ki a Csokonai-kör kifejtett munkássága felett, egyben azt indítványozván, hogy a Csokonai-kör mondjon köszönetet Szilágyi Károly köri ügyésznek a b. e. Kövesdy János alapítványa kieszközléséért.

Majd Boldizsár Kálmán dr., választmányi tag kért szót. Elmondta, hogy ő is tisztelettel hajlik meg a Csokonai-kör munkássága előtt, de másrészt hibákat tartja azt, hogy a Csokonai-kör, magának Csokonainak kultuszát elhanyagolja. Azt óhajtja, hogy Csokonai munkái népszerűsítsenek, a kör nyilvános felolvasó ülésein a költő

alkotásai magyaráltassanak, tartson a Csokonai-kör népszerű felolvasásokat, hogy a debreczeni polgárok lelkében is találjon visszhangra a debreczeni poéta emlékezete és válogatott munkáinak ismerete.

Balogh Ferenc választmányi tag hozzájárul ugyan az eszme felvetéséhez, de mivel ezen óhajlás nem volt felvéve a közgyűlés tárgysorozatába, indítvány alakjában — nem kívánja most tárgyalatni, hanem helyesnek és üdvösnek tartja a közel jövőben a választmányi gyűléseken foglalkozni ezen tetszetős és Csokonai emlékezetét minél szélesebb körben népszerűsíteni kívánó indítvánnyal.

A pénztári jelentést, mely Tóth Béla pénztáros ügybuzgóságát dicséri, a számvizsgáló jelentéssel együtt tudomásul vette a közgyűlés. Van a körnek 64 alapító és 386 rendes tagja. A bevétel volt 6175 kor. és 44 fillér, a kiadás 5564 kor. és 86 fillér. A kör jelenlegi vagyona 38071 korona és 20 fillér, a tavalyi vagyonszaporulat 672 kor. 46 fillér.

Ezután a közgyűlés egyhangú felkiáltással megválasztotta bessenyei Széll Farkas kir. táblai tanácselnököt a Csokonai-kör örökös tiszteletbeli elnökévé, míg a többi tisztségeket és megüresedett választmányi helyeket titkos szavazás útján töltötte be. Elnök lett: Géressi Kálmán, alelnökök: Komlóssy Arthur és lovag Dobiecki Sándor, főtitkár Bakonyi Samu dr., titkár Benedek János dr., pénztáros Tóth Béla. Balogh Ferenc, Dóczi Imre, Gulyás István, dr. Öreg János. Aczél Géza, dr. Kardos Samu, Sárváry Lőrincz és Komlóssy Dezső.

— **A rabsegélyző egyesület megalakulása.** Vasárnap d. e. a városháza nagyteremben gyűltek össze azok, kiknek szívében felébredt a humánus érzés a rabok segélyezése érdekében. Mintegy ötvenen voltak együtt, mindannyian városunk előkelő és tekintélyes férfiai. Ott láttuk közöttük: Dr. Wolaffka Nándor v. püspök-plébánost, Simonffy Imre polgármestert; a városi tanács több tagját; Pongrácz István kir. főügyészt, Bernáth Elemér királyi táblai elnököt, Szűts Miklós törvzs. elnököt, több törvzs. bírót, Csiky László, Lestyán Adorján, Csath Zs., Kazinczi G., Márk Endre, dr. Sárváry, dr. Bartha B., Eröss Lajos, Csiky Lajos ak. igazgatót stb.

Az elnöki széklet Pongrácz István foglalta el, mint az előkészítő biz. elnöke. Előadta, hogy Csiky Lajos ak. ig., lelkész a múlt év végén a „Jogász és Tisztviselői körben” tartott felolvasásában vetette fel a rabsegélyző egyesület eszméjét. Elmondta s esetelte, hogy a rabok sokszor mily szomorú lelkiállapotban élnek; családjaik után epednek; sokszor a családok anyagi helyzete kétségbeesztő, szóval humánus érzelmeink parancsolják, hogy valamit tegyünk a páriákért, akik sokszor egészen véletlenül, erkölcsileg ártatlanul jutnak a legszánalmasabb helyzetbe. Az eszme termékeny talajra talált s most már kész alapszabálytervezetet nyújthat be az előkészítő bizottság a gyűlésnek. Aztán mindnyájuk beleegyezésével az egyesület tényleg megalakult. Az alapszabálytervezetet Csiky Lajos felolvasta s azt felküldik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Tisztviselőket akkor választ az egyesület, ha az alapszabályok jóváhagyva léteznek.

— **A kereskedelmi és iparkamara palotája.** Régebben említettük, hogy a debreczeni kereskedelmi és iparkamara díszes, kétemeletes palotát épített a főtéren, közvetlenül a Frohner-szálloda mellett. A terveket és költségvetést Tóth István, előnyösen ismert debreczeni építész készítette s azokat a kamara építési bizottsága elfogadta s jóváhagyásra a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztette föl. Most fővárosi tudó-

sítónk jelentése nyomán arról értesülünk, hogy ezeket a terveket és költségvetést a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta és rövidesen leküldik a miniszteriumból a kamarához. Nyomban azután pályázatra hívja fel a kamara Debreczen város építészeit és még a jövő hónapban meg is kezdik a kereskedelmi és iparkamara díszes palotájának építését.

— **Halálozás.** Társadalmunk és ügyvédi karunk egy kedves és soktudású tagja halt meg tegnap ifjan, életének legszebb szakában, családjának és mindnyájunknak bánatára. Tüdős László dr. ügyvéd az elhunyt, kinek családja a következő gyászjelentésben számol be nagy veszteségéről:

„A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a szeretett jó testvérnek, unokaöcsének, nagybátyának és sógornak: dr. Tüdős László ügyvédnek, folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor hosszas szenvedések után, életének 31-ik évében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 15-én d. u. 3 órakor fognak a Piacz-utca 75. sz. háznál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra tételni. Ezen végtisztességtételre az elhunyt rokonait, kartársait, jó barátait és ismerőseit, valamint a részvevő közönséget bánatos szívvvel meghívjuk. Kelt Debreczen, 1900. május 13-án. Testvérei: dr. Tüdős Kálmán nejjével Lengyel Ilonával és gyermekeivel; dr. Tüdős János nejjével Kálmánchey Irénnel és gyermekeivel; Tüdős Béla nejjével Szabó Margittal és gyermekeivel; Tüdős Antal, Tüdős Erzsébet férjével Szoboszlai Sándorral és gyermekeivel; nagynénje: Tüdős Klára, a nagyszámú rokonság nevében is. Áldás emlékére.

— **A magánbiztosító vállalatok.** A magánbiztosító vállalatokról szóló törvényjavaslat tárgyában az igazságügyminiszteriumban egy szűkebb körű értekezlet tartatott, melyen a február hóban tartott szaktanácskozáson elhangzott különböző vélemények tekintetében, valamint a törvényjavaslat rendszere tekintetében megállapodás jött létre. Az értekezlet végül nagyjában jelezte azokat a szempontokat, melyek alapján Beck Hugó kuriai bíró a javaslatot átdolgozni fogja.

— **A debreczeni dalegyelet,** a magyar dalnak e fáradhatatlan zászlóvivője, városunk díszé, mielőtt a június végén Szatmárt tartandó „Tiszavidéki Dalosszövetség”-nek első s kapcsolatosan a szatmári dalegyelet 25 éves jubiláris ünnepségén részt venne, élvezetet nyújt városunk közönségének azon nagyszabású dal- és zenestély által, melyet válogatott programmszámaival f. hó 17-én csütörtökön tart a Bika-szálló dísztermében. A műsor, melynek művészi becsesel bíró számai Mácsay Sándor karnagy vezetése s Rácz Károly zenekarának közreműködésével adtnak elő, a következő: *Edes hazám* (Huber), *Bármerre jár* (pályadíjas népdalegyveleg Lányitól), *Nem sirok én* (Székács), *Rákóczy Sámuel* (Kurucz dal, Káldytól), *Kurucz nóták* (Székácsól), *Rajnai ut* (Beschnitt). Kezdeté este 8 és fél órakor. Belépti díj személyenkint 2 korona. Alapító és pártoló tagok részére a szokásos kedvezmények ezuttal is fentartatnak.

— **Munkácsy özvegyének köszönete.** Munkácsy Mihály özvegye a következő sorokban fejezi ki köszönetét:

Nyilvános köszönet.

Megboldogult felejthetetlen férjemnek, Munkácsy Mihálynak gyászos kimulása és temetése alkalmából a magyar nemzet és társadalom minden rétegéből oly megleghangú részvétnyilatkozatok tömegével lettem elhalmozva, melyek porig megalázott lelkemet az égig emelték.

Érzem, tudom, hogy nincs emberi nyelv, mely képes volna érzelmeimnek méltó kifejezést adni. De nem távozhatom el a megboldogult férjem porai által megszentelt hantoktól anélkül, hogy mélyen érzett hálámat ki ne fejezzem mindazoknak a hatóságoknak, testületeknek, államférfiaknak, tudósoknak, művészeknek és

egyetemi ifjaknak, kik részvétők melegségével igyekeztek szívemnek fájdalmát enyhíteni.

Örökök fog élni emlékezetemben az a fejedelmi temetés, melyet a nemes magyar nemzet megboldogult férjemnek, az élet küzdelmeiben kidült és megdicsőült nagy művésznak rendezett, a ki, míg élt, szellemének egész erejével mindid azon fáradozott, hogy alkotásaival a magyar névnek becsületet szerezzen.

Legyen áldott emlékezte! Te pedig, dicső magyar nemzet, légy oly boldog és hatalmas, a minőnek az ő lángelke áldotta! Isten velünk!

Budapest, 1900. május 12.

Özv. Munkácsy Mihályné s. k.

— **Országos fagy.** A tegnapelőtt reggelre beállott fagy által okozott károkról a már közzétett jelentéseken kívül a gazdasági tudósítókól folytatólag még a következő távirati jelentések érkeztek a földművelésügyi miniszteriumhoz: Abauj-Tornavármegye füzéri és tornai, Barsvármegye lévai, Borsodvármegye mezőcsáti és szendrői, Csikvármegye gyergyószentmiklósi, Jász-Nagykun-Szolnokvármegye Mezőtur város határában, Komáromvármegye esallóközi járásában, Pestvármegye Kecskemét város határában, továbbá a nagykatái járásban, Sárosvármegye makoviczai, Szabolcsvármegye kisvárdai és tiszai, Szatmárvármegye szinyérváraljai, Szepesvármegye löcsei és Torontárvármegye törökbecsei járásában —1—3 C° fagy volt, mely leginkább a kerti- és kapásveteményekben, szőlőben és gyümölcsben okozott jelentékenyebb károkat. Kalászosokban kisebb a kár.

— **Elhunyt vármegyei tisztviselő.** Hajdúvármegye tisztikarát gyászolva érte. Egyik szorgalmas, derék tisztviselője Somossy Jenő, hosszú szenvedés után meghalt. Évek óta beteg volt, keresett enyhülést, gyógyulást, de hasztalan — a halál megváltotta szenvedéseitől. Halála úgy a tisztikar, mint azok körében, a kik ismerték, részvétet keltett. Családjá a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

„Mély fájdalommal tudatjuk jó testvérünk, néhai Somossy Jenő hajdúvármegyei tisztviselőnek, Debreczenben folyó hó 12-én este 10 órakor hosszas szenvedés után, életének 42-ik évében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei Hajdú-Böszörményben a keleti temetőbeli halottas háztól folyó hó 14-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az anyaföldnek átadatni. Mely végtisztességtételre elhunyt kedvesünk rokonait, jóbarátait és tisztársait bánatos szívvvel meghívjuk. Hajdú-Böszörmény, 1900. évi május hó 13. Testvérei: Somossy Hermin, férjével Major Gyulával és gyermekeivel; Somossy Zoltán; Somossy Imre nejjével Karap Zsuzsánnával.”

— **A böszörményi papválasztás.** Zsigmond Sándor esperes — tudvalevőleg — csak azon feltétel alatt nyilatkozott hajlandónak elfogadni a böszörményi egyház meghívását, ha a gyülekezet az esketési és keresztelési stólat évi 400 frttal megváltja; ha a paplakot két év alatt újjá építteti, s ha 5 év múlva még két lelkészi állást rendszerezit. A böszörményiek, hir szerint, határozottak már ezen feltételek felett és abban állapodtak meg, hogy a kikötött feltételeket előre nem teljesítik, hanem fogadják el Zsigmond Sándor a meghívást, legyen böszörményi pap, s akkor majd az ő vezetése alatt megcsinálják a kívánt újításokat. Hogy ilyen körülmények között elfogadják-e Zsigmond Sándor esperes a meghívást, arról még nem tudunk semmit.

— **Borzalmas halál.** A koremai mulatozásnak szomorú vége lett szombat éjjel a közeli Alsó-Józsa községben. Varga Gábor napszámos mulatott az nap este. Ott volt Mező Lajos napszámos is, kivel Varga régebben haragot tartott. Mindkettő jól felöntött már a garatra, mikor összevesztek. Mező Lajos dulakodás közben elővette kesét s Vargát négy helyen megszúrta, majd ha-

sának tartotta az éles kést s azon olyan sérülést ejtett, hogy Varga belső szervei, zsigerei kifordultak. Altmann Béla dr. orvos részesítette a szerencsétlen embert első segélyben, kinek intézkedésére tegnap reggel behozták a kórházba, hol ma reggel meghalt.

— **Husz éves találkozó.** Az 1879—1880. iskolai évben érettségi vizsgálatot tett tanulók találkozóra készülnek, melynek sikere már biztosított van. — Egyre érkeznek ugyanis az ország minden részéből a levelek, a melyekben a hajdani osztálytársak örömmel jelentkeznek részvételre; többek között *Némethy Károly* min. oszt. tanácsos, *Hajdu József*, gr. *Teleki Sándor* orsz. képviselő, dr. *Fráter Imre* biharmegyei kórházi főorvos stb. feltétlenül megígérték eljövetelüket. A helybéli előkészítők: *Kolbenhayer Kálmán* kir. törv. bír. és *Kardos Albert* főreálisk. tanár pünkösd második napjára tüzték ki a találkozót, melynek részleteire nézve ugyancsak ők szolgálnak az érdeklődőknek szíves felvilágosítással.

x **Dr. Szász Adolf** fogorvos jelenté, hogy lakásán (Kossuth-utca 9. sz., ott, a hol a fogorvosi rendelő helyisége is van) a **Svéd tornát és masszagét** újra berendezte és e hó végén a cursust megkezdte. Jelentkezhetni nála d. e. 9—12, d. u. 3—5-ig.

— **Szeged város drámai pályázata.** Szeged közgyűlése csütörtökön délután dr. *Blassa Armin* indítványára 2000 koronás pályadíjat tűzött ki egy színi előadásra alkalmas, abszolút becsü színűre, a mely tárgyát a polgári társadalom életéből meríti. A benyújtási határidő 1901. évi május elseje. A bíráló bizottság tagjai lesznek: a színiügyi bizottságnak és a Dugonics-társaságnak 2--2 tagja és *Krecsányi szegedi* színigazgató.

— **A temesvári katonaszabadítók.** A temesvári ítélőtábla szombaton mondott ítéletet a katonaszabadítók ügyében. Az ítélet nagy meglepetést keltett. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét s *Hornung Salamont*, kit a törvényszék felmentett, *vétkesnek* mondta ki *Raab* ezredorvos megvesztegetésében s ezért *hathónapi börtönre ítélte*. Különösen érdekessé teszi ezt az ítéletet az a körülmény, hogy *Raab* ezredorvost épen a törvényszék felmentő ítéletének hatása alatt nemrég mentette föl és rehabilitálta a hadbírószág.

— **A névmagyarosítás gyorsítása.** *Gulner Gyula* belügyminiszteri államtitkár intézkedéséből június elsejétől kezdve a névmagyarosítási folyamódásokat a belügyminiszteriumban külön osztály fogja átvizsgálni, a minek az lesz az eredménye, hogy a névmagyarosítási ügyeket késedelem nélkül fogják elintézni. Szükséges azonban, hogy a folyamódók már a börtönökön jelezzék kérésüket, mert csak így érhető el, hogy a kérvény egyenesen az illető osztályhoz jusson.

x **Dr. Széll Kálmán** tudatja, hogy lakását május hó 1-jétől *József királyi hercege* utca 35-ik szám alá helyezte át.

— **Összetört kántor.** Népes bucsu volt Török-Szent-Miklóson, amelyre ellátogatott a közeli környék népe. Jászora községből elment a bucsura *Huszár Jakab* kántor is, aki késő estig mulatott jó kedvvel a bucsusokkal. Estefelől megindult hazafelé. Gyalogszerelem ment egy rövid uton, később azonban kocsira vette őt *Borsos József* kisbirtokos. A hosszú utban összekapott a két becses férfi. A fuvaros ledobással fenyegette a kántort és a löcs után nyult. A kántor látta, hogy jó lesz menekülni. Hirtelen leugrott a kocsiról és futni kezdett. A kocsis utána iramodott és kétszer rá csapott a nehéz löcseszel. Az egyik ütés a karján érte a kántort, a másik a felső láb-szárán. Az ütés oly erős volt, hogy eltörte egy a kezét, mint a lábát a kántornak. — Egész éjjel ott feküdt a levert kántor a föl-

dön tehetetlenül. Reggel rátaláltak az utas emberek, akik aztán hazaszállították. A kocsist elfogták.

x **Egy fekete pudli kutya**, a mely *Panagel* névre hallgat, elveszett, megtaláló illő jutalom mellett kéretik a rendőrségen átadni.

— **Halálos szerencsétlenség az országúton.** *Berberity Ferencz* földbirtokos tegnapelőtt kocsin igyekezett *Bajnokrői Bács-Almásra*. Este volt már és *Berberity* elaludt a kocsin. A kocsi kátyuba zökkent s az alvó ember lezuhant a kocsiról s a kerekek alá került, a melyek mellén mentek keresztül. Csak másnap reggel találták meg az országúton, holtan.

x **Dr. Békés Sándor ügyvédi irodáját Piacz-utca 44. számú házba** (dr. *Ujfalussy-féle ház*) helyezte át.

— **Gyermekkocsiban Párisba.** *Hanslian Antal* „pályadíjas mester-nyalogló” tegnap délután 3 órakor indult el a bécsi *Dreher-parkból* Párisba. *Hanslian* maga után huz vagy maga előtt tol egy külön e célra konstruált gyermekkocsit is — melyben neje és négy éves lánykaja ül — és harmincz nap alatt akar Párisba eljutni. Van *impreszáriója* is, ki őt, mint futár és ellenőr kíséri Párizsig.

— **A sah felesége férfiruhában** Érdekes titok szivárgott ki a perzsa sah európai körutazásának előkészületeiről. A sah ugyanis elrendelte, hogy kegyencznője, egy csodaszép cserkesznő is kíséje őt utazásában, melyet nemsokára megkezd. Mikor az elhunyt *Naszreddin sah* második körútján volt Európában, nyolcz felesége egész Moszkváig kísérte őt. Onnét hetet hazaküldött, csak kegyencznője maradt vele, ki aztán férfiruhában követte őt az egész uton. Ezt akkor nagy titokban tartották, most azonban jó előre kiszivárgott a hire, hogy *Muzaffer-Eddin* kegyencznője megismétli ezt a kalandot s szintén férfiruhában fogja követni az urát.

Öngyilkos uri asszony.

— Betegség elől a halálba. —

Szeged, május 12.

Egy fiatal szegedi uri asszony ölte meg magát. Ez volt a mai rendőresemények szenzációja. Ritkaság a tragikus esetben, hogy az intelligens nő, a ki a szenvedések elől menekült a halálba — önkasztással vetett véget életének a *Dugonics-tér* 12-ik számú házban levő lakásán.

Schlésinger Márton szegedi ügynök felesége az öngyilkos asszony, még az éjjel végzett a reá nézve kínos étellel. Bezárkózott a szobájába, a melyet néhány nappal előbb bérelt ki a házban és a szoba közepén függő vaskampóra felakasztotta magát. Évek óta nagy beteg volt a szerencsétlen nő és súlyos baja érlelte meg benne a halál gondolatát.

Az öngyilkosságot délelőtt 11 órakor vették észre a házbéliek. Látogató érkezett hozzá, aki zárva találta az ajtót. Többször zörgetett a szoba ajtaján s amidőn nem nyitották fel, felébredt benne a gyanu, hogy az asszony elemészette magát. Azonnal lakost hivatott és azzal felnyitatták a szoba ajtaját.

A szobában szörnyű látvány tárult a belépők elé. A fiatal asszony ott függött a levegőben egy kampóra erősített kötélén. Már halott volt. Többen elfutottak *Kőhegyi Lajos* dr. orvosért, az azonban már csak a beállott halált konstatálhatta.

Nemsokára megjelentek a házban a rendőrség részéről *Pály József* dr. rendőrkapitány és *Andrássy Ferencz* dr. kerületi

orvos. Az orvos megvizsgálta a halottat és megállapította, hogy az öngyilkos tettét még tegnap éjjel követte el.

Az asztalon egy levelet találtak, a melyet az öngyilkos az édesanyjához irt, a kitől a következő megható sorokkal bucsuzik el:

„Édes jó anyám! Csak egy perozre a kezemben a toll, hogy ez uton utolsó Istenhozzádot mondjak. Mindenekelőtt bocsánatot kell kérnem, hogy életemet sajátkezüleg vettem el. Óh mennyit is küzdöttem már ez életben, többet is, mint kimondhatnám. Nagyon jó voltam mindig az emberekhez és mégis ártatlanul rágalmaztak mindig.

Ha visszagondolok férjhezmenetelemre és bekövetkezett betegségemre, teljesen kétségbeesem. Egyike lehettem volna a legboldogabb asszonyoknak, ha a jó Isten jó férjjel áldott volna meg. De olyan rossz volt . . .

Jól tudom, hogy egyelőre vigasztalhatatlan lesz jó anyám, de adjon az a tudat vigaszt, hogy nem szenved tovább gyermeke, kit olyan nagyon szeretett. Hiszen, ha van másvilág, akkor nekem azon a világon jó lesz, mert itt legrosszabb volt mindig.”

Mielőtt levelét lezárta volna, előbb *Rainer József* rendőrfőkapitányhoz intézett néhány sort az öngyilkos amelyben arról értesíti, hogy súlyos betegségétől kívánt megszabadulni akkor, mikor a halált kereste.

Az öngyilkos holttestét a közkórház halottas kamrájába szállították, ahol holnap délelőtt felboncolják. Temetése ugyancsak holnap fog megtörténni a halottas kamrából.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A Hurrá szó eredete.** Még a nyáron volt, hogy a németek vitába kezdtek a fölött, hogy minő eredetű is voltaképen az ő nemzeti kiáltásuk: a hurrá! Akkor megállapodtak végre is abban, hogy a persa *Salam* urától származik e szó, amelynek értelme valami üdvözlés-féle. Egy clevelandi magyar, akinek Magyar a neve is, most levelet irt a német lapoknak, amelyben mindenekelőtt már csak fogalmilag is lehetetlennek találja az említett etimológiáját a hurrá szónak. Az éljennek megfelelőleg alkalmazva, öröm kifejezéseül még csak megjárja valahogyan ez a leszarmaztatás, bár így is érthetetlen, hogy mért vették a németek ezt a kifejezést a persáktól, akikkel soha se érintkeztek? De mint harczi kiáltás, amelylyel az ellen-ségre rohantukban lelkesítik magukat a katonák — fogalmilag ellentétbe jön az üdvözlő értelmű („légy üdvöz”), barátságos salam urával. Mindezek után arra a következtetésre jön a levél írója, hogy a hurrá csakis a magyar hajrá!-ból eredhet, amely csatakiáltásnak, lelkesítő rikoltásnak kitünően beillik, s mivel a németek eleget harezoltak öseinkkel, — a szó hozzájuk jutása is érthető, a hajrá — hujrá — hurrá-átalakulásban. Minékünk ered e a hurrá — de azért nem tartjuk kizártnak a clevelandi levélíró igazságát. Bár mi nem használjuk és nem használtuk soha se az áldomásaink végén a — hajrát!

* **Egy különös képkereskedő.** Különös műbarát halt meg nemrégiben New-Yorkban *William H. Benartban*, aki tudvalevőleg egy divatárkereskedésnek volt a tulajdonosa. Roppart kedvelte a képeket, de ez a szeretet pusztán üzleti természetű volt. Megvásárolta akármelyik festőnek a képét, ha drága volt. Ha nagyon ráfizetett egy

képre, akkor kitette az árával együtt boltjának a kirakatába a keztyük és a kendők közé. Odaesődült természetesen a félváros s mindig akadt valami különöz, aki még nagyobb árért megvette a képet. Még halálával is reklámot csinált magának. A holttestét ellopták s a rendőrség csak néhány hét múlva találta meg újra. Képeinek az árverésén New-York összes milliomosai jelen voltak, akiket természetesen a képek nagy ára csábított oda. A legnagyobb árat (52.000 dollár) Fortuny egy képéért adták, amelynek ez a címe: A modell választása.

* **Statisztika a nőkről.** Egy statisztikus érdekes statisztikát állított össze arról, hogy a különböző államokban hogy viszonylik a nők száma a férfiakéhoz. E szerint ezer férfire esik Ausztria-Magyarországon 1034, Portugáliában 1991, Svédországban és Norvégiában 1061, Angolországban 1058, Spanyolországban 1054, Finnországban 1044, Svájcban 1041, Németországban 1039, Dániában 1026, Hollandiában 1023, Franciaországban 1025, Belgiumban 1001, Olaszországban 995, Szerbiában 988, Bulgáriában 952, Romániában 944. E statisztikából kitűnik, hogy egész Európában hétmillióval több az asszonyok száma, mint a férfiaké. Hétmillió vén leány volna tehát Európában még akkor is, ha minden férfi megházasodnék.

RÖPPENTYÜK.

* **Politikai ügyesség.** Bizonyos nagyhirű politikusként írásban kellett politikai hitvallásáról nyilatkoznia, a levelet megírta és rendeltetési helyére küldötte, honnan azonban csakhamar azon választ kapta, hogy levelének tartalma nem értik, mire ő nagy elégteliséggel mondá: — Örvendek, hogy politikai ügyességem ily méltó megismerésére talált.

* **Gyógyszer a szomorúság ellen.** Egy asszonyság meglátogatván barátját, így szólt hozzá:

— Ugyan édesem, miért oly szomorúak mindig gyermekeid?

— Óh, kedves barátném, bizony nem tudom én! Mindennap legalább kétszer verem őket meg ezen rossz szokásukért és még sincs jó kedvük.

* **A divat láza.** Haldokló: Isten veletek! . . . A tulvilág kapui megnyitak előttem . . . Leány (zokogva): Ugy-e fogsz küldeni képes levelezőlapot?

* **Kajánság.** Férj: Sajátságos egy asszony ez a bárónő. Mindig az ifjuság bizonyos zománctát tudja magának adni.

Feleség: Csak hogy én szerintem egy kissé sok pirosat vesz hozzá.

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Írta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

49.

Mit tegyen ám azután? Most már késő lett volna bebozsáttatást kérni. Ő neki ugy se lett volna joga hozzá; — de minő bolondság volt az, hogy Smithet felküdte, a nélkül, hogy megmondta volna neki, miért. Így persze, nem lephette meg a titokzatos vendéget. Saltash újra, meg újra csak azt mondogatta magának, hogy nagyon meggondolatlanul cselekedett.

Később hallotta, hogy Mrs. Fleming nappalijába ment be, azután csöndes lett minden. Vajjon nem volna-e jó, csöndesen felopózni és távollétében kikutatni a hálószobát, melyből a beszélgetés hallatszott? Egy pillanatnyi meggondolás elég volt, hogy meggyőzze őt az ilyen eljárás helytelenségéről. Hiszen megzavarhatnák a kivételben, sőt még őt magát gyanúsíthatnák holmi gonosz

szándékkal. És pedig az illetőnek még mindig ott kellett lenni.

Maga is csudálkozott rajta, hogy ennyire érdeklődik e dolog iránt. Szerette volna tudni, vajjon e titokzatos ingerli-e csupán; vajjon ha Mrs. Fleming közönséges asszony, öreg vagy rut lenne, törődne-e egyáltalában az egész dologgal? Annyi bizonyos volt, hogy nagyon vágyott kezét annak az embernek a torkára tenni, kiért ez a nő annyira képes. Képtelenségnek hangzik, de mindamellett tény, hogy féltékeny volt arra az ismeretlen emberre, kivel Mrs. Fleming a bizalmasnál is szorosabb viszonyban látszott lenni. Hát ez utóvégre is nagyon nevetséges dolog volt ez maga kaczagott rajta legjobban. Még az is alig jutott eszébe, hogy a férfit bántva, e nőt is épen úgy bántja; sőt azt igyekezett magával elhitetni, hogy épen a nő biztonsága végett igyekszik annak a titokzatos idegennek annyira a nyomába jutni. Valójában azonban az bántotta legjobban, hogy a nő szemmel láthatólag kerülte őt. Hallgatagon meztárgatta bizalmát tőle, de ő hitte, hogy előbb vagy utóbb kicsikarja gyönyörű ajkaitól a titkot.

Mikor aztán elgondolta magában, hogy olyan nővel foglalkozik, kit jóformán nem ismer, sőt alig is látott: újra felkaczagott. Kezd egészen regényes lenni, gondolta magában és míg hallgatózva ült és figyelve, nem hall e újra hangokat a fölötte levő szobában: megkísérelte némileg határozottabban körvonalazni bonyolult és ellentmondásokkal teljes lelkiállapotát.

XX. Mrs. Fleming újabb éjjeli sétái.

Saltash estére erős kávét ivott és székébe ülve olvasgatott és figyelt. Ha az idegen még mindig a házban van, valószínű, hogy most távozni fog, s a fiatal ember azal a szándékkal várta, hogy mikor az előcsarnokon átmegegyen, kirohan és kérdőre vonja. Tizenkettőt ütött az óra, majd egyet, azután kettőt. Kétszer is úgy képzelte, mintha neszt hallana, de szél támadt és olyan dühösen tombolt, hogy nem tudott meggyőződést szerezni róla.

Saltash hatalmas tüzet rakott a kandallóban. Szobájának hőmérséke enyhe volt és kellemes. A függönyök egészen le voltak eresztve s a kívül dühöngő vihar zugása csak fokozta a benn uralkodó meleg kellemes érzetét. Nem vetkezett le, csupán kabátja helyett vett hálókabátot magára s az öreg karosszéket a kandalló elébe tolva, olyan kényelmesen pihent benne, akárha csak ágyában feküdt volna. Nem pipázott, nehogy felhuzódjon a füst az emeletre, mert nem akarta észrevétni, hogy ébren van. Az ablaktáblák rezegtek a szélben s a ház szinte megremegett. A hullámok csapkodása behallatszott a partról. Nagyszerű látványt nyújthat a tenger az ilyen viharos éjszakán. Könyve érdekelte és míg fülei egyre figyeltek, nem hallatszik-e valami neszt a lépcső felől, lapról-lapra folyvást olvasott.

Egy idő múlva azonban a sorok kezdtek összefutni szemei előtt; nagyokat ásitott és halálos álomság vett erőt rajta. Behunyta szemeit, nem azért, hogy aludjon, hanem hogy fáradt szemgolyói kissé pihjenek. Ember tervez... Hallgatja saját rendes lélegzetvételét. Milyen kényelmes így, milyen jó meleg van és odakinn, hogy süvölt a szél. Isten végez . . . A könyv nagyot dobbanva hullott a padlóra és Saltash fölésmélt.

— Majd hogy el nem aludtam; — szólt téveteget mosolyal magában.

Újra behunyta szemeit. Három órát ütött; megszámálta az ütések és alig észrevehető időköz múlva már hatot vert az óra. Felugrott ültéből. A tűz már majd egészen kialudt, csak egy maroknyi tüzes parázs maradt belőle egy nagy csomó fehéres hamu közepén. A szoba kihült. Megnézte az órát. Ezt az éjet ugyan elvesztegette; most már elhagyhatja az órálomást, melynek olyan rosszul tudott megfelelni és bátran belefekhet az ágyba.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzősei.

Debreczen, május 13.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:		
Buza minőség	77	6.95 — 7.25
"	78	7.15 — 7.45
"	79	7.20 — 7.50
"	80	7.45 — 7.50
Rozs	71/73	6.15 — 6.25
Árpa		5.45 — 5.55
" (jobb)		
Zab		4.85 — 4.95
" prima		
Tengeri		5.60 — 5.70
Köles		
Napraforgó mag		
Bükköny		
Lóhere		
Luczerna		
Pogácsa napraforgó		
" tökmag		
Bab (fehér)		

SZERKESZTŐI-POSTA.

P. J. A beküldött tárczát már olvastuk a „Szoboszló és Vidéke”-ben. Más lapban megjelent tárczát nem közölhetünk. Kéziratát kivételesen megőrizzük s alkalomadtán átadjuk.

Persono. Kissé gyengéjük. Jobbat várunk Öntől.

„Ibolya.” Helyben. A multkor beküldöttre is üzentünk. Tessék figyelemmel kísérni a lapot. A most küldött sem az még, minőt várunk.

S. Elemér. Nagyvárad. Vettem b. sorait Köszönöm s megemlékezést. Az ígért dolgot várom. Üdvözlét a redakcióból.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Tisztelet annak, akit megillet!

Wilhelm Ferenoz gyógyszerész urnak Neunkirchenben Bécs mellett, a következőket írják Altonából 1897. évi augusztus 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok, és 10 év óta csontizületi rheuma és hámrhoid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csupán az ön Wilhelm-féle antiarthritikus és antirheumatikus vértisztító-theája volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnök és a grófnőnek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Aokermann Kristóf, magánzó

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszertárban. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerésznél.

Sz.-László

Nagyvárad mellett.

Vasuti állomás.

Posta, távirtda, telephon.

(püspök) gyógyfürdő. Hévízfürdők 30°—40° C.

Kiváló szaktekintélyek által elismert

Kitünő hatással

oszos és rheumás bántalmaknál, csonttörések és ficamok utókezelése, hűdéseknél, mell, hasi és egyéb izzadmányoknál (exsudatum) máj és vese, valamint húgy- és ivarszervi bántalmaknál, női bajoknál a légzési és emésztési szervek hurutjainál.

Gyönyörű fekvés, hatalmas tölgyfa erdőségek közepé n, három oldalról hegyek által védve. Pormentes enyhe klíma. Gyönyörű park- és sétahelyek. Villamos világítás, öt óriási tükörfürdő 900—3000 hktl. köbirtalommal, folytonos vízesere; kád- és családfürdők; pokróczozó és pihenő termek. Zuhanyok.

Ivógymód, lápfürdők, massage, villa mozás. Szállodái a modern követelményeknek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő helyiségekkel zárt folyosók által vannak összekötve.

Olcso szobaárak. Kitünő magyaros konyha, tiszta borok Czeglédy Sándor pinceszéből. Naponta háromszor térzene, sétahangversenyek, tombola- és táncestélyek. Kirándulások. — Évad május 1-től október 1-ig. — Fürdőorvos: Dr. Terner Béla. — Bérlet: Czeglédy Sándor. — Prospectusokat bérmentve küld az igazgatóság.

A Kossuth-utcai

26. számú ház

utcai lakosztálya,

mely áll 2 utcai, 3 udvari szép szobából, minden szükséges mellék-helyiségekkel

Május 15-től

kiadó.Értekezhetni **Kardos László** Kossuth-utcai üzletében.2360. ki.
1900.**Pályázati hirdetmény.**

Hajdúvármegye Nádudvar községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen havi előleges részletekben fizetendő 1200 korona fizetéssel egybekötött segédjegyzői állást elnyerni óhajtják, az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 30-ig adják be.

Nádudvar, 1900. május 11.

Nábráczky,
főszolgabíró.

TARTÓS SZAGTALAN	AZONNAL SZARAD
Eredeti üvegekben 80 és 120 kr.	Valódi csak üvegekben ezen fekete nyomat másolatával.

Christoph Lak
A LEGJOBB MAZALÓ NYAL A PALLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatásának, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyval feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló fénymázt,
vörösbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték földi és a pallót egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem földi el a famustrát.
Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közep-nagyságu szobára való 5 ftr 90 kr., vagy 9 és fél márka.
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cizgóra s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakorra a czelnak meg nem teendő minőségben hozzák forgolomba.

Christoph Ferenc,
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Kapható DEBRECZENBEN:
Félegyházy János és **Gancsitzky Lajos** urnaknál.
NAGYVÁRADON: **Iffj. Weisz Bernát** urnaknál.

Bikszádi gyógyfürdő

Szatmármegyében.

Megnyitás május hó 25-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyu viz kitünő hatásu, heveny és idült gyomor bélhurutban, a légzőszervek hurutos bántalmaiban, máj- és epebajokban, a vese és húgyhólyag betegségeiben, aranyér, sárgaság és lépdaganatokban, nyálka és húgsav oldó hatás tekintetében a budapesti kir. tudomány-egyetemen történt kísérletek szerint a legkitünőbb égvényes savanyu viznek bizonyult be.

A fürdőben ivó-, fürdő- és belégző-gyógymód van, azonkívül hidegvizgyógyintézet és savó-kúra.

A beteg szórakoztatásáról kellően gondoskodva van.

Helyben orvos, gyógyszerész és posta.Vasuti állomás: **Sz.-Váralja és Técső,**

hol kényelmes kocsik kaphatók és honnan a fürdőbe 2 és fél óra alatt lehet eljutni.

Levélbeli megkeresésre, mindenről készséggel szolgál felvilágosítással

a fürdő-igazgatóság.**Borosznó gyógyítófürdő.**

Zólyommegyében. Vasut-állomás. Posta és távirada.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrasu vízvezeték. A glaubersós gyógyítóforrasok kitünő hatásuak, heveny és idült gyomor- és bélhurut, máj és hólyagbajoknál.

Hidegvizgyógyító mód, masszázs, villamosítás, svéd torna, tej- és savókúra, Kneipp-féle gyógyító mód. Meleg ásványviz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely.

Állandó fürdőorvos. Gyógyszerész. Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene.

Lakás: 8-16 korona egy szoba heti bérlete ágyneművel együtt.

Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fill., sülték 80-100 fillér étlap szerint.

Bővebbet alulírt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos
Beszterezebányán.**Elköltözés végett**

2 új ebédlő, 2 új hálószoba, 1 uri szoba, valamint saját használt 4 szoba butoraim, mind jó állapotban **rendkívül olcsó árban eladó.**

Megtekinthető naponta reggel 9 órától délután 5 óráig Piacz-uteza 71. szám alatt levő **udvari földszinti lakásomban.**

A lakás, mely 4 szoba, konyha és a hozzá való melléképületekből áll, **minden áron kiadó.**

Ugyanott jó száraz **deszkák**, puha és kemény fák olcsón eladó.

Schwarcz Vilmos.**Erdő-Bénye gyógyfürdő**

(Zemplénumegyében.)

A fürdőidény május 24-én kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitünő: a női betegségekből, sápkórban, idegbántalmakban, görvélkórban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek.

Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az ujonnan fölépült fürdőlakban 20 fürdőszobában 4 porcellán-, 4 réz- és 2 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegviz-gyógymódhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal teljes zuhanykészlettel, izzasztó kamarával, 2 pakoló ágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel.

Használhatók iszap-, vasláp-, sós- és villanyfürdők; massage, izzasztó és hidegviz-gyógymód. Ivó-gyógymódhoz mindenféle ásványviz van készletben.

A fürdő vendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségeken s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 95 szoba áll rendelkezésre.

Szórakozásra szolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s női terem, könyvtár, hírlapok, billiárd, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri tér-zene.

Terjedelmes árnyékos erdei séta-utak **Kápolna. Az étkezés olcsó és kifogástalan.**

Az izraelita vendéglő csinos, új verendás épületben van elhelyezve.

Házi gyógytár, posta- és telephonállomás helyben van, mely a Szegimalom vasuti állomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasuti állomás: a személyvonatokhoz **Erdőbénye-fürdő** (fél órányira), — gyorsvonathoz **Liszka-Tolesva** (1 órányira a fürdőtől), hol külön kocsit 5 koronáért és közös kocsit személyenként 1 korona 60 fillérért kapható.

Fürdőorvos: **dr. Kun Zoltán** Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.